

zaaknummer 2015-W1580

7 januari 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren in [jaar],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. S. van Schaik,

tegen:

[naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van het Heilig Sacrement.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 14 juli 2015.

Op 5 augustus 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam], provinciale overste van de Congregatie van het Heilig Sacrement.

Op 3 december 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. S. van Schaik.

Namens de congregatie zijn verschenen pater [naam] en pater [naam].

2. De klacht

- 2.1. Klager was 13-14 jaar toen hij naar het internaat [naam] ging en naar de daarbij behorende school. Dit was in 1958-1959. Aangeklaagde behoorde tot de leiding binnen het internaat.
Aangeklaagde kwam de jongens waaronder klager instoppen als zij naar bed gingen. Aangeklaagde maakte zijn ronde over de slaapzaal en aangekomen bij klager, stopte hij zijn hand in diens pyjamabroek en betastte klager over het blote lichaam. Onder het mom van stoeien, kietelen en grapje maken, raakte hij het geslachtsdeel van klager aan. De beschreven handeling begon al vrij snel na de aankomst van klager in het internaat.

Klager weet zich ook nog te herinneren dat aangeklaagde altijd stond te kijken zodra er gedoucht werd. Het douchen gebeurde één keer per week en/of na het sporten. Aangeklaagde zorgde er dan voor dat hij in de buurt was, om vervolgens het douchegordijn op te trekken en te vragen: “En ben je al klaar?” Aangeklaagde controleerde niet of de jongens zich wel goed wasten, maar het was hem enkel te doen om het kijken.

Aangeklaagde had op [internaat] een eigen kantoor gelegen in een apart gebouw op het terrein tussen het klooster en de school. Klager moest wekelijks, soms meerdere malen per week, bij aangeklaagde op het kantoor komen alwaar aangeklaagde vervolgens met zijn hand de billen van klager aanraakte en daarbij zijn hand van achter in zijn broek stak. Aangeklaagde heeft zelfs een keer klager meegenomen naar het toilet waarbij hij aangaf: “Nu gaan we het echt doen.” Klager heeft duidelijke herinneringen aan de rijdende bewegingen die aangeklaagde vervolgens maakte tegen de voorkant van zijn lichaam.

Het kwam ook voor dat klager naar de slaapkamer van aangeklaagde moest komen. Deze bevond zich in het hoofdgebouw op de tweede verdieping. Aangeklaagde trok klager dan bij zich op zijn bed en betastte met zijn hand, via de voorkant van de broek van klager, zijn geslachtsdeel. Klager was daarbij niet ontkleed.

Ter zitting heeft klager aangegeven dat hij op de slaapkamer van aangeklaagde eenmaal is betast aan zijn geslachtsdeel.

- 2.2. Klager is van mening dat zijn ervaringen geen grote invloed hebben gehad op de ontwikkeling en verloop van zijn carrière. Wel is klager ervan overtuigd dat hij, ware hij beter begeleid in zijn jeugd en was hij niet seksueel misbruikt, andere keuzes zou hebben gemaakt wat betreft zijn inzet voor school en vervolgopleiding.
- 2.3. Klager hoopt met een gegrond verklaring van zijn klacht zijn ervaringen te kunnen verwerken. Daarnaast hoopt hij op begrip, erkenning en excuses van het kerkelijk instituut. Klager wenst voorts de schade die hij opgelopen heeft als gevolg van het ondervonden seksueel misbruik, zowel materieel als immaterieel, vergoed te krijgen.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

Pater [naam], provinciale overste van de Congregatie van het Heilig Sacrement, heeft namens de congregatie een schriftelijke reactie gegeven op de klacht. Daarin wordt – onder meer – het volgende gesteld:

De Commissie Deetman had onbeperkt toegang tot de archieven van de congregatie en heeft niets gevonden over seksueel misbruik door aangeklaagde.

De congregatie bewondert de moed waarmee klager het misbruik openlijk voor de congregatie heeft verwoord. Helaas kan aangeklaagde zichzelf niet verantwoorden en is de congregatie aanspreekbaar. De congregatie acht misbruik altijd verwerpelijk. Duidelijk mag zijn dat de congregatie iedere vorm van grensoverschrijdend gedrag ten zeerste afkeurt.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure. Dit geldt ook wat betreft het door aangeklaagde naar klager kijken tijdens het douchen. De Klachtencommissie acht, gezien de overige gedragingen van aangeklaagde, aannemelijk dat het kijken door aangeklaagde niet was ingegeven om te kijken of klager zich goed had gewassen.
- 4.3. De Klachtencommissie dient vervolgens te beoordelen of zij tot een gegrond verklaring van de klacht kan komen. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat de klacht van een klager wordt gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.

De Klachtencommissie stelt vast dat zich bij de stukken twee gegrond verklaarde klachten bevinden in de zaken met zaaknummers 2011-T263 en 2013-T995 en een formulier "Toestemming gebruikt klacht als steunbewijs" in de zaak met zaaknummer 2013-W116, waarin eveneens sprake is van seksueel misbruik door aangeklaagde. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde, zoals door klager in zijn klaagschrift is beschreven en ter zitting gepersisterd.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.
- 4.6. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding rechtstreeks wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciale overste van de Congregatie van het Heilig Sacrement de klacht ten aanzien van aangeklaagde gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 7 januari 2016 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mevrouw drs. N.A.M. van Beelen en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en aangeklaagde, alsmede de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager, aan klager en aangeklaagde verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.